

TYGODNIK

PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA

KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we **WTORKI** i **PIĄTKI**. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Ekspedycji Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena: **ROCZNA** w Rosyji z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. **POZROCZNA** 8 rubli srebrem.

PIĄTEK, $\frac{17}{29}$ PAŹDZIERNIKA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, $\frac{16}{28}$ PAŹDZIERNIKA.

NOWINY DWORU.

W dniu 14 Października Dwór CESARSKI przywdział żałobę na dni sześć ze zwykłemi podziałami, z powodu zejścia J. K. Wysokości Xięcia GUSTAWA, syna Króla Jmci Szwecyi i Norwegii.

Przez Rozkaz dzienny CESARSKI w Wydziale Wojskowości, z dnia 6 Października, pełniący obowiązki Kijowskiego Wojennego, Podolskiego i Wołyńskiego Jenerał-Gubernatora, Jenerał-major orszaku J. C. Mości Xiążę *Wasilczykow*, mianowany Jenerał-adjutantem J. C. Mości.

— Przez Rozkaz dzienny CESARSKI w Wydziale Marynarki, z dnia 2 Października, zostają podniesieni do rang: Admirała, Vice-admirałowie: Członek Audytoryatu jeneralnego Morskiego *Kaczatow*, pełniący obowiązki Głównego Dowódcy floty i portów Czarnego Morza, i Wojennego Gubernatora Niokolajewskiego i Sewastopolskiego, Członek Rady Admiralicji *von Berch*, Członek tejeże Rady *Awinow I*, i Główny Dowódca i Wojenny Gubernator Kronstadtskiego portu *von Plater*, wszyscy czterej z zachowaniem dotychczasowych obowiązków; — Vice-admirała, Kontr-admirałowie: Członek Rady Intendentury Morza Czarnego *Rogul* i mianowany pełniącym obowiązki Sewastopolskiego Komentanta, Członek Intendentury jeneralnej Ministerstwa Morskiego *Kuprejanow*, Główny Dowódca Portu Astrachańskiego *Basargin*, Dowódca portów i flotyli Dunajskiej *Uszakow* trzej ostatni z zachowaniem dotychczasowych obowiązków; pełniący obowiązki Naczelnika 5 Dywizji floty *Nachimow*,

i zatwierdzony Naczelnikiem tejeże, pełniący obow. Naczelnika 1 Dywizji floty *Zamyckoj* i zatwierdzony Naczelnikiem tejeże; i Naczelnik Sztabu floty i portów Czarnego Morza *Korniłow*, i mianowany Jenerał-adjutantem J. C. Mości, z zachowaniem dotychczasowych obowiązków; — Kontr-admirała, kapitan okrętu 1 rangi, liczący się we flocie i zostający przy Intendenturze Czarnego Morza *Barkowski I*, oraz zostaje uwolniony od służby z mundurem i pensją; — Zostają mianowani, Kontr-admirał *Mietkin*, Głównym Intendentem floty i portów Morza Czarnego, liczący się we flocie kapitan 1 rangi *Klucznikow* kapitanem Sewastopolskiego portu, jakowych urzędów pełnili obowiązki, i kapitan okrętu 1 rangi *Arkaz*, Dowódca fregaty parowej *Władimir*, oraz mianowany Fligel-adjutantem J. C. Mości i przeniesiony do ekwipażu Gwardyi.

Rozkazyienne CESARSKIE, w Wydziale służby Cywilnej.
27 Września. (w Niokolajewie.) Zatwierdzony zostaje na urządzie, obrany przez Szlachtę Pośrednik polubownego rozgraniczenia ziem w powiecie Sieńskim, Radzca Honorowy *Kruszewski*; — dymisyonowany Radzca Kollegialny Xiążę *Lubomirski*, zostaje nanowo przyjęty do służby i mianowany Kijowskim Sędzią Sumienia; — Otrzymuje rangę Sekreterza Kollegialnego, w zamian za stopień Kandydata, pełn. obow. Adjunkta Radzcy prawnego Rządu Gubernijalnego Radomskiego *Jałowicki*, ze starszeństwem od 9 Października 1846 roku; — Miński lekarz powiatowy Assesor Kollegialny *Cytowicz*, przeniesiony na Gubernijalnego Lekarza Kijowskiej Izby Dóbr Państwa.

1 Października, (w Sewastopolu.) Dymisyonowany Kollegialny Rejestrator *Trzetrzewiński*, przyjęty zostaje do służby i mianowany Ekspedytorem stacyi 2 klasy drogi żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej; — Urzędnik dla obeznania się z interessami przy Warszawskiej składowej komorze, Sekretarz

Gubernijalny *Sobolewski*, przeniesiony na pełniącego obow. Nadzorca Bialskiego śledczego więzienia.

3 tegoż m. (w Nikołajewie.) Za odznaczającą się służbę podniesiony do rangi Rzeczywistego Radzcy Stanu, zaliczony do 1 Oddziału przybocznej J. C. Mości Kancellaryi Radzcy Stanu, Marszałek powiatu Petersburskiego, Szambelan *Bezobrazow*, z zachowaniem dotychczasowych obowiązków; — Urzędnik Kancellaryi Kijowskiego Wojennego, Podolskiego i Wołyńskiego Jenerał-Gubernatora, Sekretarz Gubernijalny *Komowski*, przeniesiony na Assessora od Korony Skwirskiego Sądu powiatowego.

5 tegoż m. (w Kijowie.) Dymisyonowany Radzca Honorowy Xiążę *Gorczałow*, przyjęty zostaje do służby na Assessora Sądu Ziemskiego Olgopolskiego, w Wydziale zapobiegania przemycań trunksów; — Urzędnicy Królestwa Polskiego, za wysługę lat, podniesieni zostają do rang: Radzcy Dworu, Assessorowie Kollegjalni: Sekretarz Kancellaryi Rady Administracyjnej *Baranowski*, ze starszeństwem od 4 Kwietnia 1852; pełniący obowiązki Radzcy Prokuratorji *Petrusiński*, od 4 Kwietnia 1851, i Pisarz Kancellaryi Ziemiańskiej gubernii Lubelskiej *Miculewicz*, od 30 Lipca 1850 roku; — Otrzymują rangi: Assessora Kollegjalnego, Rewizor Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu *Wyczlirski*, od 25 Grudnia 1851 i pełniący obowiązki Rewizora Warszawskiego miejskiego wału *Osmolski*, od 25 Lutego 1852 roku; — Radzcy Honorowego, Sędzia Trybunału Cywilnego w Warszawie *Korzeniowski*, od 30 Lipca 1851; Magazynów solowych: w Przewozie Nurskim Pisarz *Time*, od 6 Lutego 1846 i Krynickiego, pełniący obowiązki Pisarza *Podczaski*, od 12 Lutego 1846 roku; Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu, Starszy Geometra *Kerwiński*, od 27 Listopada 1845; pełniący obowiązki Pisarza Ekonomicznego *Sierawski*, od 11 Listopada 1845, i Dziennikarz *Fałęcki*, od 15 Marca 1826; Expedytor Konsumcyjny rogatek Warszawskich *Kozicki*, od 10 Marca 1828; pełniący obowiązki: Konsumcyjnego Rewizora Warszawskiego wału *Sztemborski*, od 24 Grudnia 1850, Magazynów solowych: w Alexocie, Pisarza *Gibasewicz* od 26 Kwietnia 1851 i w Nowej Alexandryi, Kontrolera *Jeżewski*, od 23 Lipca 1846 roku.

Tegoż dnia. (Tamże.) Podniesiony zostaje za wysługę lat do rangi Radzcy Stanu, Członek Rady Departamentu Rachunkowości Cywilnej w Kontroli Państwa, Radzca Kollegjalny Kamer-junker *Jaczewski*, Inspektor Poczty VII okręgu, Radzca Kollegjalny Kamer-junker *Chwoszczyński*, mianowany urzędnikiem do szczególnych poleceń VI klasy przy Departamencie Poczty; — Wykreśleni zostają ze spisów zmarli, urzędnicy Królestwa Polskiego: Naczelnik Sekcyi w Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych Radzca Dworu *Welnowicz*, Assessorowie Kollegjalni: zostający przy Kancellaryi Namiestnika *Jarcow*, Naczelnik Sekcyi Sądowej Wydziału Skarbowego *Wolowski* i pełniący obowiązki Rewizora Miernictwa *Kocki*, Sekretarz Wileńskiej Izby Sądu Cywilnego *Pacyńko*; Radzcy Honorowi: Banku Polskiego, pełniący obo-

wiązki: Naczelnika Wydziału Kontroli *Gottowt*, i Starszego Sekretarza *Pawłowski*, Dziennikarz Kancellaryi Warszawskiej Wojennego Jenerał-Gubernatora *Terechow*, pełniący obowiązki Radnego i Kassjera Płockiego Magistrata *Stupecki*, i Dozorca Policijny przy Warszawskim Lekarskim Zarządzie *Kamiński*; Sekretarze Kollegjalni: Sekretarz Głównej Kassy Ekonomicz. przy Warszawskim Magistracie *Jacuzzi*, Adjunkt Rządu Gubernijalnego Płockiego *Welnicki* i Pocztmistrz Mohylewski *Kaczyński*.

10 Października. (w Carskiem-Siole.) Ober-Sekretarz Ogólnego Zgromadzenia Warszawskich Departamentów Rządzącego Senatu, Radzca Dworu *Stronczyński*, mianowany urzędnikiem do referowania Spraw w témże Zgromadzeniu.

Tegoż dnia. (Tamże.) Za odznaczającą się służbę podniesiony do rangi Radzcy Honorowego, Tłumacz Głównego Zarządu Wschodniej Syberyi, Sekretarz Kollegjalny *Despot-Zenowicz*; — Dla słabości zdrowia zostaje uwolniony od służby Dozorca Akcyzy w powiecie Owruckim, Sekretarz Prowincjonalny *Eachowicz*.

— Przez Reskrypta CESARSKIE najlaskawiej mianowani kawalerami orderów: Św. Andrzeja Apostoła, 25 Września, Dowódca 5 Korpusu piechoty, Jenerał-adjutant, Jenerał piechoty *Liders 1*; — Św. Alexandra Newskiego z brylantami, 28 tegoż m. Naczelnik wszystkich pieszych rezerwowych i zapasowych wojsk, Jenerał-porucznik *Dannenbergh 1*; — Św. Alexandra Newskiego, 24 tegoż m. Dowódca 1 rezerwowego korpusu jazdy, Jenerał-porucznik *Helfreich 1*; — Orła Białego, Jenerał-porucznicy, Naczelnicy dywizyj: 1 Kirysyerów *Mazurkiewicz*, 2 Kirysyerów baron *Viettinghoff 1* i rezerwowej Ułanów *Korff 1*; — Św. Włodzimierza 2 klasy, Jenerał-major orszaku J. C. Mości, Naczelnik Sztabu 1 rezerwowego korpusu jazdy, hrabia *Lambert 1*; — Św. Anny 1 klasy, Naczelnicy okręgów jazdy osad wojskowych: pierwszych ośmiu Noworossyjskiej *Pistolhors* i ośmiu Ukraińskiej baron *Engelhardt 1*; — Św. Stanisława 1 klasy, Naczelnik czterech pierwszych okręgów osady wojskowej Noworossyjskiej *Schmidt 1*.

— Przez Reskrypt N. CESARZOWEJ z dnia 1 Października małżonka Jenerał-adjutanta Kokoszkina, Pani *Zofija Kokoszkina*, najlaskawiej mianowana Damą Orderu świętej Katarzyny mniejszego Krzyża.

— Przez Ukaz CESARSKI, do Kantoru Dworu, z dnia 23 Września, wnuki Jenerała jazdy, Hrabci *Nikitina*, hrabianki *Alexandra* i *Marya Orłow-Denisow*, najlaskawiej mianowane Frejhnami N. CESARZOWEJ.

— Jego Wielkoxiążęca Wysokość Xiążę *JERZY MECKLEMBOURG-STRELITZ* wyjechał z Petersburga w przeszłą Sobotę, na statku parowym *Orzeł Pruski*.

— W Gazecie Policji Petersburskiej, z dnia 13 (25) Października umieszczono co następuje: «W jednym ze szpitalów Petersburskich, zdarzyły się dwa czy trzy przypadki, przedstawujące symptomata cholery sporadycznej. Jakkolwiek te przypadki, same przez się, nie dają dotąd bynajmniej

powodu do obawy we względzie zjawienia się tu cholery, która pokazała się w gubernii Grodzieńskiej, zwracając wszakże uwagę na słotną jesienną porę, w której, za każdą nieostrożnością powstają rozmaite choroby, Rząd niemniej uznaje za potrzebną przestrzedz mieszkańców Stolicy, izby, ile możności, wstrzymywali się od użycia surowizn, prawie zawsze wywierających szkodliwy wpływ na zdrowie, i strzegli się zaziębnienia. Jeśliby wszakże, nad wszelkie spodziewanie, powtorzyły się jeszcze choroby z symptomatami cholery sporadycznej, chorzy, w skutek uczynionego przez Władze rozporządzenia, będą bez wszelkiej trudności przyjmowani do wszystkich szpitalów, tak cywilnych jako wojskowych, jeżeli tego sami żądać będą. Kto zaś nie zechce z tego korzystać będzie mógł leczyć się gdzie i jak mu się podoba.»

— W dniu 14 Października, po Newie zaczęła przechodzić pierwsza kra i o południu wielki most zwany Petersburskim, został zdjęty. Statek parowy Westa, który odpłynął z Kronstadtu tego dnia o godzinie 1, przywiózł do Petersburga wiadomość, że całe ujście Newy, krą jest pokryte. Wieczorem kra w wielkiej ilości ukazała się na lewym brzegu Newy. 15 b. m. statek parowy nie przyszedł z Kronstadtu wielka kra szła po Newie przez dzień cały. Statek jeden parowy, który był odpłynął z Petersburga do Kronstadtu, doszedł tylko do wiech i musiał wrócić do miasta.

— Rada Lekarska Królestwa Polskiego wydała dzieło o środkach przedsiębranych w Królestwie Polskiem podczas epidemii cholery w roku 1852.

Xiążka ta zawiera opis środków ogólnych, przedsiębranych w całym Królestwie, i szczególnych, zastosowanych do samego miasta Warszawy, z rozkazu JOX. Feldmarszałka, Namiestnika Królestwa. Nadto spisane tam są postrzeżenia lekarskie nad charakterem choroby, jej symptomatami i sposobem leczenia, używanym przez lekarzy Królestwa.

W części statystycznej tego dzieła znajdujemy podania następujące: 1.) Pierwsze zjawienie się cholery miało miejsce 12 (24) Maja w miasteczku Złoczowie, powiecie Sieradzkim; ztamąd 17 (29) przeszło do Warty, 19 (31) do Sieradza, 2 (14) Czerwca do Zgierza, 3 (15) Czerwca do Kalisza, a następnie rozeszła się we wszystkich kierunkach. 2.) Obecna epidemia różni się od poprzedzających tém, iż po wielu miejscowościach zjawiała się podwakoć. Tak np. w Złoczowie wybuchnęła nanowo we dwa miesiące po swém zupełnym ustaniu. 3.) W ogóle, w Królestwie Polskiem, było 154 miast i miasteczek i 306 gmin wiejskich, rażonych cholera. Całkowita liczba osób dotkniętych epidemiją, po 24 Sierpnia (5 Września), wynosiła 46,318, a zmarłych 20,906. W samym miesiącu Warszawie liczba chorych od 26 Czerwca (8 Lipca) po 24 Sierpnia (5 Września) dochodziła do 10,673 osób, z których 5,908 wyzdrowiało, a 4,462 umarło. Do tej cyfry nie wchodzi tacy chorzy, w których wcześniej przedsięwzięte środki zaradcze, nie dopuściły rozwinięcia się choroby do najwyższego stopnia. Policzając takich, można powiedzieć, że ogólna liczba chorych w Warszawie wy-

siła w ciągu dwóch miesięcy 20,000 osób. Gdy w tém miesiącu ludność jest 161,000 dusz, przeto wypada po jednym umarłym na 37, a po jednym chorym na 16 mieszkańców.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 6 (18) Października.

Rada Administracyjna Królestwa.

W skutek Najwyższego pozwolenia osobom niżej wymienionym powrotu do kraju, jako też na zasadzie Postanowienia, z dnia 17 (29) Czerwca r. 1841, na przełożenie p. o. Dyrektora Głównego Prezydującego w Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu, stanowi:

Artykuł 1. Wracają do używania praw cywilnych od daty Najwyższej decyzji, ułaskawienie wyrzekającej:

1) Objęci Postanowieniem Rady Administracyjnej, z dnia 28 Czerwca (10 Lipca) 1835 r. a) Kruszewski Ezechiel, od 30 Grudnia (11 Stycznia) 1850 — 51; b) Mokrski Ignacy od d. 16 (28) Lipca 1851; c) Leski Stanisław, od dnia 26 Stycznia (7 Lutego) 1852; d) Potocki Maurycy od dnia 11 (23) Kwietnia 1850 r., e) Slaski Felix, od dnia 17 (29) Czerwca 1850 r.; f) Tarło Henryk, od 5 (17) Lutego 1851 r.; g) Ujazdowski Wincenty, od dnia 6 (18) Listopada 1850. 2) Objęty Postanowieniem Rady Administracyjnej, z dnia 10 (22) Lipca 1836 r.; h) Ostrowski Tomasz, od dnia 5 (17) Maja 1847. 3) Objęty Postanowieniem Rady Administracyjnej, z dnia 16 (28) Lipca 1837 r.; i) Ostrowski Stanisław od dnia 3 (15) 1851 roku.

— Rada Administracyjna Królestwa, postanowiła co następuje: Wyrzeczona postanowieniem Rady Administracyjnej, z dnia 15 (27) Kwietnia r. 1838, konfiskata majątku Augusta Chachulskiego, przez wzgląd, że on w czasie rewolucji 1831 r. zachował się spokojnie, i jedynie uciekł za granicę, unikając odpowiedzialności kryminalnej jako obwiniony o współnictwo w zbrodni morderstwa dokonanego na osobie Szczawińskiego, w drodze łaski niniejszem cofniętą zostaje na podstawie zasad postanowieniem, z dnia 17 (20) Czerwca 1841 r. wskazanych. Wyżej wymieniony Augustyn Chachulski, na mocy niniejszego postanowienia, od daty dzisiejszej przywrócony zostaje do używania praw cywilnych.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

AUSTRYA. Agram, 14 Października. Gdy komunikacje między Agram i Fiume są przerwane przez wylewy wód, Cesarz Jmé musiał zaniechać swojej powtórnej podróży po Kroacyi i odjechał dziś rano z Fiume wprost na powrót do Wiednia.

Wiedeń. Gazeta Pruska z dnia 17 Października donosi, podług wiadomości odebranych z Wiednia, że Konferencje celne z krajami koalizowanymi otwarte zostaną w tej stolicy 20 Października.

Wiedeń, 18 Października. (Przez telegraf.) Odebrano tu wiadomość z Konstantynopola, o złożeniu z urzędu Wielkiego Wezyra Ali-paszy i o mianowaniu Wielkim Wezyrem, Ministra Marynarki, szwagra Sułtana, Mehemeta-Ali-paszy.

PRUSSY. Poseł nasz w Szwajcaryi ogłosił w tamiecznych gazetach rozkaz swojego Rządu, zalecający wszystkim pod-

danym Pruskim, iżby niezwłocznie wracali do kraju. Powodem do tego rozporządzenia, które największe w Szwajcarii sprawiło wrażenie, jest obawa, iżby poddani Pruscy nie nabrali się zasad, szerzonych przez tajemne towarzystwa.

— W dniu 17 Października Poseł nadzwyczajny i Minister pełnomocny Króla Jmci Wirtemberskiego przy Dworze tutejszym, baron Linden, miał zaszczyt złożyć Królowi Jmci w Berlinie swoje listy wierzytelne.

HANOWER. W dniu 23 Października Rodzina Królewska wróciła do Hanowru z Kirchheim; tym sposobem nie potwierdziła się wiadomość o podróży Króla Jmci do Munich.

NIDERLANDY.

AMSTERDAM, 15 Października. Donoszą z Hagi, że dziś Król Jmci podpisał mianowanie barona von Zuylen de Nyerett, Ministrem Spraw Zagranicznych.

ANGLIJA.

LONDYN, 16 Października. Gazeta urzędowa zawiera Dekret Królewski, zwołujący Parlament na dzień 4 Listopada.

— W *Morning-Herald* piszą: «Lord John Russell, PP. Cobden i Bright, sir James Graham, PP. Józef Hume, Keogh i Moore, są przywódcami rozmaitych oddziałów tej pstrokacizny politycznej, mniej lub więcej nieprzyjajnej obecnemu Gabinetowi. Lord Palmerston, zbyt wysoko stoi, iżby go policzać do tych centuryonów i nieumieszczając go w tym spisie, powodujemy się temi samemi względami, dla których Annibal opuścił Scypiona w wyliczeniu wodzów, czyniąc ich charakterystykę.

«Działy Parlamentowe, nieprzyjajne Gabinetowi, są niemniej wstrętne jedne drugim. Różniąc się stanowczo między sobą w zdaniu o zasadach, jakie mają kierować sprawami Stanu, frakcyje te mogą trafunkiem połączyć się na chwilę dla obalenia jednego Rządu, ale zaprawdę niepodobna im będzie zjednoczyć się dla zbudowania i utrzymania jakiegokolwiek innego.

«Jeżeliby nawet zdołały spoić się w zmuszoną, chwilową koalicję, byłoby to tylko przymierzem na obalenie, ale, z ich strony przynajmniej, nie mogłoby doprowadzić do utworzenia lub przywrocenia czegokolwiek.

«Tu zapisujemy tylko fakt widzialny, rozumiany i uznawany przez cały kraj, przez każdego człowieka obdarzonego najmierniejszym pojęciem rzeczy. Niemasz opozycji porządnej, konstytucyjnej; są tylko partye, z których każda pnie się oddzielnie do władzy, niemasz żadnej, któraby mogła rachować na spółdziałanie drugiej w podobnym wypadku. Wszystkie wzięte w massie, mają ten tylko rodzaj siły który może przeszkadzać do załatwiania pilnych spraw Państwa, ale gdy zostaną przerwane, żadna z nich nie będzie w stanie dalej je prowadzić.

— Znajdujemy w korespondencji gazety *Times* objaśnienie, dla czego Margrabia de Larochejacquelein, nie stawił się na czele Rady Departamentu Deux Sevres, której jest Prezesem, na powitanie Ludwika Napoleona w czasie jego

przejazdu. Margrabia napisał list do Prezydenta Rplitej, w którym wystawia trudność swego położenia. Po rozbracie swoim z partyą legitymistów, która go z liczby zwolenników swoich wykreśliła za to że przyjął urząd Prezesa Rady Departamentowej, nie wypadało mu, jakby przez zemstę, należeć do orszaku, domagającego się obwałania Cesarstwa. Ludwik Napoleon pozostał zupełnie zadowolonym ze szlachetnego znalezienia się margrabi, który jest nader szacownym dla stronnictwa Bonapartystów nabytkiem.

Londyn, 18 Października. Czytamy w *Times*, że po odbytej Radzie Ministrów, na której naznaczony został dzień zwołania Parlamentu, Królowa Jmci prosiła Członków Gabinetu, iżby nie rozjeżdżali się z Londynu wprzód, nim większość Izb wyrzeczy, czy ma zostać lub się usunąć obecne Ministerstwo.

Mowa od Tronu będzie powiedziana dopiero po sprawdzeniu wyboru każdego z członków Izby Gmin, to jest we dni ośm lub dziesięć po otwarciu Parlamentu. Wybor Mowcy (Prezesa) będzie Pierwszym aktem Izby Gmin; rzeczywiście sessya nie zacznie się wcześniej, jak 11 Listopada.

— Gazety angielskie jedna przed drugą wychwalają mowę Ludwika Bonaparte, mianą w Bordeaux; jedna z nich kończy swój artykuł następnie: «Wszyscy przyjaciele pokoju chętnie przyjmą Cesarstwo we Francyi, jeżeli ta zmiana nie ma za sobą pociągnąć naruszenia pokoju w Europie.»

— Wszystkie zajęcia finansowe między Rządami angielskim i portugalskim, we względzie należności poddanym angielskim od tego ostatniego Rządu, zostały złatwione przez przyjacielski układ.

— Statek parowy *Bosfor*, przywiozł pocztę zwyczajną z Przylądka Dobrej Nadziei. Jenerał Cathcart wrócił był zwyprawy na Kei. Oboz dowodczy kafrów Krelli został spalony. Zabrano mu 10,000 sztuk bydła, koni, i t. p. nie licząc owiec. Wielkórządca wydał odezwę podziękowania do armii i osadników, mówiąc w niej, iż cel wyprawy został w zupełności osiągnięty. Waterkloof nie przestaje być napastowanym przez buntownych Hottentotów. Twierdzą że ich wódz Withaldes i sławny Macomo ofiarowali pokój, uważając swoją sprawę za zropaczoną.

— Ostatnie wiadomości z Kalkutty są po 7 Września. Nic nowego nie zaszło w wojnie z Birmanami, ale anglicy gotują się dzielnie do dalszych kroków nieprzyjacielskich. Wielkórządca oczekuje na instrukcyje z Anglii, żeby wiedzieć, czy ma ostatecznie przyłączyć do posiadłości Brytańskich rozległe Państwo Birmanów. Pendżab jest spokojny, ale od strony Nizamu i Kabulu spodziewają się napadu. Lord Dalhousie, Wielkórządca, jest w Kalkucie, dla śledzenia za wojną Birmańską. Lord Falkland, który wyzdrowiał zupełnie, znajduje się w Pouna.

FRANCYA.

PARYŻ, 18 Października. Wszystkie nowiny Paryzkie koncentrują się w tej jednej: Prezydent Rplitej wrócił do

Paryża i odbył swój wjazd uroczysty 16 b. m. wypełniając ściśle programmat dawniej ogłoszony. Całe kolumny gazet napełnione są szczegółami tego wjazdu i korespondencyami tyczącymi się tegoż przedmiotu.

Okrzyki «Niech żyje Cesarz» były liczne i entuzjazm żywy na pewnych przestrzeniach przejechanej linii; na innych, ludność mniejszy okazywała zapał. Rzecz szczególna: w kwartałach napełnionych prostym ludem, zapał był największy; kwartały bogate przedmieści Montmartre i Madeleine, były bardziej umiarkowane i chłodne.

W ogólnym wypadku, żywy entuzjazm w niektórych częściach Paryża, sympatya w pewnej części ludności, obojętność w drugiej, niechęci lub wstrętu nigdzie.

Ludwik Napoleon udał się wprost do pałacu Tuileries, a tam wypocząwszy, wieczorem zjechał do pałacu Elysée, na noc zaś udał się do Saint-Cloud.

— Monitor dzisiejszy nie zawiera jeszcze dekretu powszechnie spodziewanego o zmniejszeniu Armii.

— Wszystkich zastanawia nagła zmiana, jaka zaszła w usposobieniu gazet angielskich względem Ludwika Napoleona, po mowie którą powiedział w Bordeaux. Sam *Times*, nie wzdyga się mówić, iż jeżeli Prezydent zaprzestanie swoich uzbrojeń, jeżeli zmniejszy armiję i zwolni roboty po warsztatach i arsenałach Tulonu i Brestu, on, *Times*, pierwszy powita uprzejmie nowe Cesarstwo, jako zapowiednię pokoju i pomyślności stałego ładu. To oświadczenie gazety *Times* sprawiło głębokie w Anglii wrażenie.

— W Monitorze z dnia 15 b. m. ogłoszone zostały tablice porównawcze wpływu dochodów do Skarbu, z których się pokazuje, że w ciągu ubiegłych dziewięciu miesięcy, dochód powiększył się o 36,000,000 franków w porównaniu z takimże okresem roku przeszłego. Każdy oceni z tego, w jakim stosunku, pod obecnym zarządem pomnożyło się bogactwo krajowe i pomyślność narodowa.

— Piszą z Paryża do gazety Augsburskiej, że Minister Stanu odebrał polecenie ułożenia nowej rotę przysięgi, mającej być wykonaną przez Ludwika Napoleona w obrzędzie koronacji na Cesarza Francuzów. Rota przysięgi, którą wykonał Cesarz Napoleon, w wielu punktach nie dałaby się zastosować do obecnego stanu rzeczy.

Paryż, 19 Października. Po odbytej wczora w Saint-Cloud Radzie Ministrów wyszła w dzisiejszym Monitorze nota, w której powiedziano, że głośne oświadczenie się opinii publicznej za Rządem Cesarzkim, które świeżo miało miejsce, wkładają na Prezydenta obowiązek zwołania Senatu na 4 Listopada. Jeżeli z obrad jego wypadnie, iż należy wprowadzić zmianę w formie Rządu, Uchwała, którą w tym względzie postanowi, poddana będzie pod zatwierdzenie narodu.

Ciało Prawodawcze zostanie zwołane dla sprawdzenia ważności głosów i ich obliczenia.

— Przejeżdżając przez Amboise, Prezydent Ludwik Napoleon udarował Abdel Kadera swobodą.

Emir będzie odwieziony do Brusy, w Turcyi azjatyckiej. Poprzysiągł on na Koran uległość i posłuszeństwo, ukazawszy w tej xiędze miejsce, które wyraźnie potępia każdego, kto łamie przysięgę, daną nawet *niewiernemu*.

— Podług *Gazette du Midi*, cztery nowe uwięzienia, mające związek ze spiskiem Marsylskim zostały dokonane w tym mieście. Mówią też o odkryciu ważnych papierów.

— Środki przedsięwzięte po całej Francyi przeciw psom, z powodu wścieklizny, która tak się często w ciągu zeszłego lata objawiała były powodem iż zabito lub otruto 200,000 psów błędnych. Mimo to pozostaje jeszcze w kraju przeszło cztery miliony tych zwierząt.

— Obrachowano, że do Paryża, w dniach 15 i 16 Października przybyło przeszło 350,000 osób z zagranicy i z prowincyj.

— W *Journal des Debats* piszą: «Abdel-Kader poddał się jenerałowi de Lamoricière 21 Grudnia 1847. Wiadomo, że przy poddaniu się Emir zawarował sobie, że będzie przewieziony ze swą Rodziną do Saint Jean d'Arce, albo do Alexandryi.

«Jenerał de Lamoricière, naówczas Dowódzca prowincyi Oranu, przyjął ten warunek, który został zatwierdzony przez Xięcia d'Aumale, ówczesnego Wielkorządcę Algeryi.

«Rząd Ludwika Filipa otrzymał 31 Grudnia 1847 roku wiadomość o poddaniu się Abdel-Kadera i o przybyciu jego do Tulonu.

«24 Lutego 1848, w dniu, kiedy zaszła rewolucya, Rada Ministrów nic jeszcze nie była postanowiła względem Abdel-Kadera.

«Rząd tymczasowy przeprowadził go do zamku w Pau, gdzie zostawał przez rok, a ztamtąd przewieziono go do zamku w Amboise, w którym był więziony aż dotąd.»

— *Siècle* (gazeta orleańska) pisze z tego powodu: «Akt Prezydenta Rplitej, przywracający swobodę Abdel-Kaderowi, będzie bardzo dobrze przyjęty przez Francją, która kocha się we wszystkim, co nosi cechę, wielkości, wspaniałomyślności i szlachetnego zaufania. Uczucie, które natchnęło Ludwika Napoleona, jest to samo, jakim był ożywiony jenerał de Lamoricière i Xiążę d'Aumale, w chwili ugody 21 Grudnia 1847, ale Rządy niezawsze są w stanie iść za tym samym popędem; każdy zrozumie, dla czego rządy Ludwika Filipa, Rzeczypospolitej, samego nawet Prezydenta, długo wahały się nad wypełnieniem obietnicy, danej przez młodych naszych jenerałów. Tuszymy, że Abdel-Kader pozostanie wiernym zaprzysiężonemu słowu.»

— W oswoobodzeniu Abdel-Kadera, Ludwik Napoleon dał nowy jeszcze dowód niezachwianego charakteru swego. Poszedł w tym razie przeciw protestacyom odebrany z Algeryi i od Izby handlowej Marsylskiej, która lęka się, iżby uwolnienie Emira nie zawrociło głów arabskich i niemialo złego wpływu na stosunki handlowe Francyi z Algeryą. Wszyscy otaczający Prezydenta byli też przeciwni wypuszczeniu Abdel-Kadera. Na kilka dopiero minut przed swem

widzeniem się z Emirem Ludwik Napoleon objawił Ministrowi Wojny, generałowi de St. Arnaud niezmiennie swoje postanowienie. Miasto Brussa, dokąd Abdel-Kader będzie przeniesiony, jest jednym z najważniejszych w Anatolii, liczy 50,000 mieszkańców; leży o sto wiorst od Stambułu.

— Arcybiskup Tours, X. Morlot, przedtém Biskup Orléański, mianowany został przez Ojca świętego Kardynałem. Szósty to już Kardynał w obecném Duchowieństwie Francuzkiem. Prezydent Rplitej, w czasie swego przejazdu, sam obwieścił go o tém mianowaniu.

— *Moniteur de d'Armée* zawiera szczegóły świeżo dokonanej w Algeryi wyprawy przeciw pokoleniu Uled-Mabbub, przebywającemu o mil 12 na południe Konstantyay, odznaczającemu się rozbojniczymi napadami na sąsiednie plemiona. Generał d'Hautemar z dwoma oddziałami wyruszył na Uled-Mabbubów, a nadto osobna kolumna wyszła z Konstantyny. To wspólne poruszenie, dokonane 28 Września, zupełnym zostało uwieńczone skutkiem. Okrążone dokoła pokolenie straciło 50 ludzi i osada jego została do szczętu zburzona. Kilka tysięcy sztuk bydła i wielbłądów dostały się francuzom, którzy mieli tylko dwóch żołnierzy zabitych i czterech ranionych.

— Następnę są pogłoski o mianowaniu rozmaitych dygnitarzy, po ogłoszeniu Cesarstwa: Xiążę Napoleon (syn Hieronima) Bonaparte, Namiestnikiem Algeryi, Hrabia de Morny Xięciem (Duc) i Wielkim Szambelanem; de Persigny Xięciem i Kanclerzem Państwa; Fould, Xięciem i Podskarbinem Państwa; Arcybiskup Paryżki X. Sibour, Wielkim Jałmużnikiem.

BELGIJA.

Depesza telegraficzna z Bruxelli, odebrana w Berlinie pod dniem 19 Października, donosi, że, P. de Brouckere, złożył w ręce Króla Jmci dane mu zlecenie zebrania nowego Gabinetu, którego dopełnić nie mógł.

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

DARMSTADT, 18 Października. JJ. CC. Wysokości W. X. Cesarzewicz Następca Rossyjski i Jego Dostojna Małżonka, wrócili tu wczora wieczorem, umyślnym pociągiem drogi żelaznej, ze Stuttgart.

KONSTANTYNOPOL, 6 Października. Następnę dalsze zmiany zaszły w Gabinetcie Tureckim: na miejsce mianowanego Wielkim Wezyrem Mahomet-Ali-paszy, mianowany Ministrem Marynarki, były Dowódzca korpusu gwardyi Mahmud-pasza; Naczelnik artylleryi Muchtar-bey Ministrem Skarbu na miejsce Nefiz-paszy, a Kiamil-pasza, Ministrem Handlu na miejsce Izzet-paszy.

— W dniu 14 (26) Września straszliwy pożar zniszczył w Smyrnie 561 kram, 49 chanów i domostw, dwie szkoły,

i t. d. Pożar ten przypisują podpaleniu własnego domu przez żyda, który, zbankrutowawszy, tym sposobem chciał się zasłonić przed poszukiwaniem wierzycieli.

— Donoszą z Persyi, z dnia 8 Września, że Posel Turecki, Achmet-Befik-effendi był przyjęty na uroczystém posłuchaniu u Szacha.

Według dokładniejszych wiadomości, do Szacha wystrzelili trzej spiskowi z sekty Babis, ale jeden tylko wystrzał był trafny i rana jest bez żadnego niebezpieczeństwa.

CHINY. Gazety Hon-Kong'skie z dnia 23 Sierpnia donoszą o wielkiej porażce, zadanej powstańcom przez wojska Cesarzkie, do czego szczególnie przyłożył się Gubernator Kwang-Tung'ski, Sie. Mówią że powstańcy poszli całkiem w rozsypkę i że droga z Kantonu do Kwei-lin-fu jest całkiem od nich oczyszczona. W jednej z ostatnich utarczek pojmano człowieka, który się udawał za Cesarza i nazywał Tien-Teb; gazeta Pekijska z dnia 15 Czerwca donosi, że skazany został na śmierć. Chińczycy kantonscy myślą, że powstanie może się uważać za stłumione. Wszakże gazeta angielska wątpi, iżby pojmany był prawdziwym pretendentem Tien-Teb,

Piraci w wielkiej liczbie zjawili się w Makao i w okolicach. Lejtnant marynarki Portugalskiej Santos zginął imając jeden z pirackich statków. Tym sposobem odkryto istnienie bandy piratów w mieście. Wódz ich został rozstrzelany w chwili kiedy ratował się ucieczką.

AMERYKA. Wiadomości odebrane z Ameryki w Anglii dochodzą do 7 Października.

W Kuba, drukarz, wydający gazetę *Głos Ludu* został stracony. W Hawanie nietylko wszystkie gazety Stanów są zabronione, ale Rząd zabiera wszystkie listy i korespondencye handlowe, ztamtąd przychodzące.

Statkowi parowemu Stanów *Crescen City* oświadczone, że do nowego rozkazu wzbronione mu jest wejście do portu Hawany.

Podług wszelkiego podobieństwa, z kandydatów do Prezydencyi Stanów najwięcej głosów będzie za PP. Scott i Pierce, chodzi o to, kto z nich przekreduje drugiego; co do Pana Webster, Ministra Spraw Zagranicznych, który mniemał nabyć popularności przez swe nieprawne kroki w zajęciu o rybne tonie z Angliją i o guano z Peru, jego kandydatura może się uważać za zupełnie upadłą.

(*Journ. de S.-P. Pszcz. Pótn. R. I.*)

OD WYDAWCY.

Tygodnik Petersburski będzie wychodził w roku przyszłym według dotychczasowego układu. Cena prenumeracyjna pozostaje taż sama.